

Veel gestelde vragen over tweetalig vwo op het Schoonhovens College. Voor ouders van groep 8

Waarom deze brochure ?

- Dit is een **aanvulling** op de algemene informatie op de website;
- We hebben de belangrijkste en meest voorkomende vragen van ouders leerlingen en leerkrachten voor u op een rij gezet en beantwoord;
- Zo kunt u alles nog eens rustig nalezen;
- Hopelijk worden uw vragen ook beantwoord in dit document. Mocht dat niet zo zijn, neemt u dan gerust contact op met Pim van der Neut, afdelingsleider bovenbouw en verantwoordelijk voor tweetalig vwo, Schoonhovens College. vdn@schoonhovenscollege.nl of 0182-385288.

Wat kan ik doen om met mijn kind te onderzoeken of t-vwo iets voor hem/haar is?

- **Kom naar de de voorlichtingsmomenten** van tweetalig vwo op het Schoonhovens College. Daarbij is voor ouders vooral de avond in november belangrijk en voor de leerlingen de tto uitprobeermiddag in februari.
- **Praat met leerlingen** die nu al tweetalig onderwijs doen en met ouders die al eerder de keuze voor tto hebben gemaakt.

Wat zijn de voorlichtingsmomenten van tweetalig vwo op het Schoonhovens College?

- **Informatieavond voor ouders en leerlingen van groep 8 en 7.** Donderdagavond 20 november 2025.
Naast de algemene voorlichting kunnen ouders kiezen uit verschillende voorlichtingsbijeenkomsten. Eén van de bijeenkomsten gaat over tweetalig vwo.
- **Open avond.** Donderdagavond 22 januari 2026.
Op deze avond opent het Schoonhovens College haar deuren en laat de school zien wat zij allemaal in huis heeft. Specifiek voor tweetalig vwo is er een lokaal waar leerlingen Engelstalige opdrachten kunnen doen en vragen kunnen stellen aan tto leerlingen en docenten.
- **tto-uitprobeermiddag en informatieavond voor ouders.** Woensdagmiddag 11 februari 2026 van 14:00 tot 16:00 uur. 's Avonds is er om 19.00 uur een informatieavond voor ouders.
Deze middag is voor alle groep 8 leerlingen met een vwo advies die willen weten hoe het is om les te krijgen in het Engels. De leerlingen ontmoeten andere leerlingen die erover denken tweetalig vwo te gaan doen, krijgt twee lesjes in het Engels en kunnen vragen stellen aan de tto docenten. Start 14:00 uur, eindtijd 16:00 uur. Leerlingen kunnen zich aanmelden via tto@schoonhovenscollege.nl

Wat is het doel van tweetalig vwo?

- Leerlingen voorbereiden om zich thuis te voelen in de wereld.
Samengevat zijn voor leerlingen van het tweetalig vwo de leerdoelen:
 - Ik kan mijzelf goed uitdrukken in een **andere taal** (Engels).
 - Ik ben mij bewust van cultuurverschillen en ik kan communiceren en samenwerken met leeftijdsgenoten uit een **andere cultuur**.
 - Ik ga met **zelfvertrouwen** een nieuwe situatie of nieuwe uitdaging tegemoet en durf mezelf te zijn.

Wat is het verschil tussen tweetalig vwo en regulier vwo?

- Het meest opvallende verschil is dat **50% van de lestijd in het Engels** wordt gegeven.
- Maar een even belangrijk verschil is **internationalisering**. Leerlingen in het tweetalig onderwijs leren door projecten en door het samenwerken met leeftijdsgenoten uit andere landen te kijken en te denken over de grenzen van Nederland heen. Ze leren wat het is om samen te werken met leeftijdsgenoten uit een andere cultuur.
- Vakinhoudelijk en qua diepgang van de lesstof is er in de basis geen verschil tussen regulier vwo en tweetalig vwo.
- Tweetalig onderwijs biedt echter heel veel **mogelijkheden** om te differentiëren en om de heel goede leerlingen nog **extra uitdagingen** te geven.

Wat is het verschil tussen tweetalig vwo en vwo met versterkt Engels?

- Bij versterkt Engels (meestal Cambridge Engels) volgen leerlingen extra lessen in de Engelse taal (bijvoorbeeld 2 uur per week). Op die manier verbeteren zij hun Engels. Internationalisering speelt een minder grote rol.
- Bij tweetalig onderwijs wordt er in 50% van de lessen tegelijkertijd aan vakdoelen en taaldoelen gewerkt. Leerlingen leren de taal zo al doende, door haar veel te gebruiken. Dit is een natuurlijke manier van taalverwerving, zoals dat ook gebeurt bij baby's en peuters. Deze manier van het leren van een taal werkt heel goed. Zowel bij mensen met gevoel voor taal als bij mensen die daar van nature meer moeite mee hebben.
- In het programma met versterkt Engels zijn vaker voornamelijk de leerlingen met taalgevoel succesvol.
- De achterliggende gedachte van tweetalig onderwijs is dat je, om succesvol te kunnen communiceren in een andere taal, ook oog moet hebben voor culturele aspecten. Daarom is internationalisering in tweetalig onderwijs net zo belangrijk als het werken aan de Engelse taalvaardigheid.
- De leerlingen op het tweetalig vwo doen aan het einde van de derde klas het CAE examen (Cambridge Advanced Exam). Leerlingen die versterkt Engels volgen

doen aan het einde van klas 3 het FCE examen (First Certificate of English). Dat is het examen voor een lager taalniveau.

Waarom wordt tto alleen in de onderbouw aangeboden en niet in de bovenbouw?

- Deze vraag krijgen wij vaak, maar de vraag is eigenlijk niet juist. Tweetalig onderwijs loopt door van jaar 1 tot en met jaar 6.
- Wel is er een verschil tussen het tweetalig vwo junior programma (klas 1 t/m 3) en het tweetalig vwo senior programma (klas 4 t/m 6).
- Het belangrijkste verschil is dat in de bovenbouw van het vwo niet meer 50% van de lestijd kan worden aangeboden in het Engels vanwege een landelijke afspraak dat de eindexamens in het Nederlands moeten worden afgenomen. In de bovenbouw is 25% van de lestijd in het Engels.
- Een uitgebreide beschrijving van de inhoud van het onderbouw programma tweetalig vwo op het Schoonhovens College en het bovenbouw programma op het Schoonhovens College kunt u vinden op de website van de school bij de bestanden onder het kopje vwo, tweetalig onderwijs.

Wat is het eindniveau van het Engels van leerlingen op het tweetalig vwo?

- In Europa wordt het ERK (Europees Referentie Kader voor de talen) gebruikt om 6 niveaus van de beheersing van een vreemde taal (niet de moedertaal) te omschrijven: van beginner tot near-native. Meer informatie over het ERK kunt u vinden op: <http://www.erk.nl/ouders/watiserk/>). In het Engels wordt het ERK het CEFR genoemd (Common European Framework of Reference).
- Nuffic is de organisatie die in opdracht van het netwerk van tto scholen de kwaliteit van het tweetalig onderwijs bewaakt en waarborgt. De kwaliteitsstandaard voor het tweetalig onderwijs schrijft voor dat aan het **einde van klas 3** minstens 80% van de leerlingen aantoonbaar **niveau B2** heeft van het ERK. Het taalvaardigheidsniveau B2 van het ERK is vergelijkbaar met het niveau van vwo 6 leerlingen die geen tweetalig onderwijs hebben gedaan.
- Het B2 niveau kan op verschillende manieren worden aangetoond. Schoonhovens College heeft ervoor gekozen om de leerlingen aan het einde van klas 3 het CAE (Cambridge Advanced Exam) te laten afleggen. Cambridge is echter niet de enige organisatie die examens heeft ontwikkeld om taalniveau te toetsen volgens het ERK. Oxford en Anglia en het CITO doen dit bijvoorbeeld ook.
- Leerlingen die slagen voor CAE hebben zelfs een niveau hoger aangetoond dan nodig: niet B2 maar C1. De leerlingen die het CAE niet halen maar wel een score hebben tussen de 160 en 179 punten hebben alsnog aangetoond niveau B2 te hebben gehaald.
- In de afgelopen jaren heeft op het Schoonhovens College 100% van de tto leerlingen aan het einde van klas 3 het streefniveau B2 behaald. Bovendien heeft minimaal 2/3 van de leerlingen in de afgelopen 4 jaar zelfs taalniveau C1 behaald. Een heel mooi resultaat!

Als de leerlingen aan het einde van klas 3 hetzelfde niveau Engels hebben als leerlingen in vwo 6, wat doen zij dan in de bovenbouw bij het vak Engels?

- In de bovenbouw geven wij het vak **Global Perspectives**. Global Perspectives als vak is onderdeel van het hoogste niveau van internationale examens van de Universiteit van Cambridge. Het doel van het vak is dat leerlingen een eigen mening gaan vormen met onderbouwing, maar ook vanuit verschillende perspectieven naar de wereld gaan kijken.
- Ook volgen leerlingen **Cambridge International English (CI)**. Wanneer tto leerlingen in 6 vwo dus dit examen afleggen en het halen, kunnen zij daarmee aantonen dat zij op hetzelfde niveau de taal beheersen als leeftijdgenoten die **Engels als moedertaal** hebben. CI English besteedt veel aandacht aan het schrijven van essays, het analyseren van teksten en het beargumenteren van meningen. Daardoor biedt het vak ook een zeer goede training in de academische vaardigheden die erg goed van pas komen op de universiteit. Om het gewenste niveau in CIIB English te bereiken worden in de drie bovenbouwjaren van tto extra lesuren Engels gegeven (2 uur Pre CI Engels in klas 4 en 3 uur CI in klas 5 en 6).
- Leerlingen doen in V5 hun reguliere examen Engels, wat andere leerlingen in V6 doen. Dit is wettelijk verplicht en moeten ook de tto leerlingen doen.

Is tweetalig vwo zwaar?

- Inhoudelijk is tweetalig vwo in de basis niet moeilijker dan regulier vwo. Wel vraagt het, zeker in het begin een extra inspanning omdat de leerlingen er dan nog aan moeten wennen om in een andere taal te werken.
- Leerlingen op het tweetalig vwo hebben gemiddeld 1 uur in de week meer les dan leerlingen op regulier vwo omdat er naast de vaklessen die in het Engels worden aangeboden ook extra lesuren in de Engelse taal zijn.

Heeft tweetalig vwo veel meer huiswerk dan regulier vwo?

- In principe niet, maar in de eerste maanden in de brugklas kunnen sommige leerlingen het wel zo ervaren doordat ze nog moeten wennen aan het lezen, werken en denken in een andere taal.

Is tweetalig onderwijs slecht het Nederlands van de leerlingen?

- Nee, tweetalig onderwijs is juist goed voor het Nederlands van de leerlingen. Omdat zij veel bezig zijn met een vreemde taal, ontwikkelen zij meer taalgevoel. Daar hebben ze profijt van bij alle talen.
- Het tto team bewaakt dat het onderwijs in het Engels niet ten koste gaat van het

Nederlands van de leerlingen. Zo wordt er bij het vak Nederlands gewerkt met aangepaste leerdoelen speciaal voor leerlingen in het tweetalig vwo.

Welke feedback krijgen jullie op het tweetalig vwo ?

- Ieder jaar vragen we de leerlingen die de eerste drie jaar van het tweetalig vwo hebben afgerond en hun ouders naar **feedback** over de afgelopen 3 jaar. Daaruit komt het volgende naar voren:
 - De leerlingen en hun ouders geven aan dat niet alleen hun Engelse taalvaardigheid heel erg goed is geworden maar ook dat zij letterlijk en figuurlijk hun **grenzen hebben verlegd**. Leerlingen en ouders zeggen dat ze:
 - Zelfstandiger zijn geworden en meer zelfvertrouwen hebben gekregen door de buitenlandse reizen.
 - Hebben leren presenteren (in een andere taal)
 - Hebben leren plannen
 - Hebben geleerd om zinvol en efficiënt samen te werken
 - Naast het uitwisselingsprogramma en de gemotiveerde docenten worden de groepsopdrachten, het samenwerken, de actieve didactische werkvormen en het leren **door te doen** vaak genoemd als de sterke en aantrekkelijke elementen van het tto programma.

Wat zijn de eisen voor toelating op het tweetalig vwo op het Schoonhovens College?

- Een definitief **vwo advies** van de basisschool.
- Een goede **motivatie**.

Is tweetalig onderwijs alleen geschikt voor leerlingen die houden van talen en er goed in zijn?

- Nee, zeker niet. In het tweetalig onderwijs staat leren door de taal veel te gebruiken en door al doende te oefenen centraal. Daarom is deze vorm van het leren van een taal juist ook heel geschikt voor kinderen die van nature meer moeite hebben met het leren van een taal, zoals de bijvoorbeeld de echte technauteen of kinderen die vooral leren vanuit context.
- Uit ervaring kunnen wij zeggen dat de meerderheid van de leerlingen op ons tweetalig vwo in de bovenbouw een **Bèta profiel** kiest en uiteindelijk wil gaan studeren op een technische universiteit of arts wil worden.
- Leerlingen die kiezen voor tweetalig vwo kunnen daarnaast op het Schoonhovens College ook nog aan het **Bèta excellent** programma meedoen. Bèta excellent is een keuze plusprogramma voor leerlingen in klas 2 en 3 met interesse in natuurkunde, scheikunde, biologie en technologie. Het doel van Bèta excellent is de interesse van leerlingen in Bèta vakken te voeden en verder aan te wakkeren.

De leerlingen doen in het Bèta lab onderzoek en voeren experimenten uit over uiteenlopende onderwerpen.

Voor welke leerlingen is tweetalig vwo geschikt?

- In principe is tweetalig vwo geschikt voor **alle leerlingen die het vwo aan kunnen**.
- Tweetalig onderwijs is een **extra uitdaging**. Het is daarom belangrijk dat de leerling die extra uitdaging aan kan, maar misschien is het nog belangrijker dat de leerling die extra uitdaging ook aan wil gaan. We hebben gemerkt dat **gemotiveerde leerlingen** op het tweetalig vwo vele moeilijkheden weten te overwinnen en dat minder gemotiveerde leerlingen, hoe slim ze ook zijn, meer moeite hebben om het te redden op het tweetalig vwo.
- In de eerste maanden is het soms best eng en spannend voor leerlingen om alles in het Engels te moeten doen. Voor de ene leerling is dit een grotere hobbel dan voor de andere. Zowel voor de leerling als de ouders en de school is **doorzettingsvermogen** heel belangrijk in deze eerste periode. Maar natuurlijk helpen de mentor en de docenten van het tto team de leerling om goed door deze periode heen te komen.
- In het tweetalig vwo zijn de jaarlijkse **buitenlandse reizen** een belangrijk en verplicht onderdeel van het onderwijsprogramma. Een leerling op het tweetalig vwo moet bereid zijn om deel te nemen aan deze reizen.

Wat kunnen wij doen wanneer we twijfelen of tweetalig vwo iets is voor ons kind?

- Het is altijd mogelijk om hierover met ons van gedachten te wisselen. Neem hiervoor contact op met Pim van der Neut, afdelingsleider bovenbouw en verantwoordelijk voor tweetalig vwo, Schoonhovens College.
vdn@schoonhovenscollege.nl of 0182-385288..

Wat gebeurt er wanneer in de loop van de brugklas blijkt dat mijn kind niet op zijn/haar plek is op het tto?

- Dit proberen we te voorkomen door een **zorgvuldig aanmeldproces**.
- In principe kiest een leerling voor een **doorlopende tto opleiding van klas 1-6**. Het tussendoor overstappen naar reguliere vwo is niet wenselijk voor de leerling en de klas.
- Maar als uw kind op het tto toch niet op zijn/haar plek blijkt te zijn of als het behalen van het vwo diploma in gevaar dreigt te komen doordat het programma te veel van uw kind vraagt of door persoonlijke omstandigheden, kan natuurlijk in overweging worden genomen om toch een overstap te maken naar regulier vwo.
- We dragen er zorg voor dat het reguliere vwo en het tweetalig vwo altijd goed op elkaar aansluiten zodat deze overstap ook vakinhoudelijk mogelijk is.

**Hoe kan ik mijn kind aanmelden voor tweetalig onderwijs
op het Schoonhovens College?**

- U kunt uw kind aanmelden via de website van de school.
- De toelatingseis voor tweetalig vwo is een **definitief vwo advies** van de basisschool.
- U kunt uw kind dus het beste aanmelden nadat het gesprek over het definitief advies op de basisschool heeft plaatsgevonden.

**Als mijn kind is aangenomen op het tweetalig vwo, moet hij/zij dan nog iets aan
zijn/haar Engels doen om zich daarop voor te bereiden ?**

- Nee dit is zeker niet noodzakelijk. Maar het mag natuurlijk wel. Sommige kinderen hebben aan het einde van groep 8 behoefte aan een extra uitdaging en andere kinderen geeft het zelfvertrouwen om al spelenderwijs meer met het Engels te gaan doen. Als uw kind ook graag al iets wil meer wil gaan doen met de Engelse taal zijn hier een aantal tips:
 - **Leuk en enthousiasmerend.** In deze fase moet het bezig zijn met de Engelse taal vooral leuk zijn en geen must. Het is enthousiasmerend en bemoedigend om te ontdekken wat je zelf al kan in het Engels en hoe leuk het is om iets in deze taal te kunnen begrijpen en zeggen.
 - **Praktisch, spelenderwijs en al doende.** In het tweetalig onderwijs leren de leerlingen de Engelse taal volledig in de doeltaal. Leren in context, dus geen woordjes stampen of vertalingen van Engels naar Nederlands of andersom.
 - **Authentic materials.** Laat uw kind in contact komen met native speakers of met gesproken '*authentic materials*': materiaal dat oorspronkelijk Engelstalig is.
Zoals: Games, Engelse kinderprogramma's, Engelstalige muziek, bekende films in de oorspronkelijke Engels gesproken versie met Engelse ondertiteling kijken (bijv. Lion King).